

Preek zondag 1 november

Protestantse Kerk Ieper

Mevrouw Nele Lemaire

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

Wijsheid, wat is wijsheid? Het thema van deze zondag. Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet helemaal zelf kon definiëren wat wijsheid eigenlijk is. Zo wijs ben ikzelf dus niet. Maar, gelukkig is er het wereldwijde web en op mijn vraag 'Wat is wijsheid?' kreeg ik van Wikipedia het volgende antwoord: 'Wijsheid of levenswijsheid is de kunst om in alle levensomstandigheden juist te oordelen en te handelen.'

Maar dat was nu niet bepaald het antwoord waar ik naar op zoek was, want: wat is juist en wat is niet juist? Er zijn dingen die in eerste instantie juist lijken, maar achteraf toch verkeerd bleken te zijn. Veel wijzer werd ik daar dus niet van.

Gelukkig vond ik even verder: 'Wat is wijsheid volgens de Bijbel?' Aha! Nu zou ik het weten!

Wat blijkt? Je hebt vaak wijsheid nodig om goede keuzes te maken in je leven. Het boek 'Spreuken' gaat helemaal over wijsheid. In Spreuken kun je lezen dat het niet gaat om kennis, maar om inzicht. Dat is allemaal goed en wel, maar wat is inzicht dan?

Spreuken 20 vers 5 zegt daarover 'Wat omgaat in een mensenhart, is als diep verborgen water. Iemand met inzicht brengt het naar boven'.

Dat is nogal wat! Wat ligt er diep verborgen in je hart? Vaak zijn dat de dingen die er voor jou echt toe doen. Datgene of diegene waar jij je voor wil inzetten. Jouw drijfveren. Het vraagt inzicht om daarachter te komen.

Hoe kun je nu wijzer worden? En waar moet je beginnen?

Volgens spreuken begint alle wijsheid met 'eerbied hebben voor God'. Dus niet bij 'zelfkennis', zoals we zo dikwijls zeggen. Spreuken 9 vers 10 zegt: 'Wijsheid begint met ontzag voor de Heer, inzicht is vertrouwdheid met de Heilige'.

Dat brengt ons bij de verhalen van vandaag.

Wijs en dwaas, telkens weer zet de bijbel die twee tegenover elkaar. Maar wel nergens levendiger dan hier in Spreuken 9. Ze worden uitgebeeld in twee vrouwen: vrouwe Wijsheid en vrouwe Dwaasheid. Wijsheid wordt recht tegenover Dwaasheid gezet, zodat de lezer kan inzien hoe anders, hoeveel beter Wijsheid is.

We zien een heel duidelijk contrast tussen Gods Wijsheid en de dwaasheid die van de mens zelf is.

Vanaf vers 1 wordt duidelijk over wie we het hebben: over de hoogste Wijsheid. Ze heeft haar huis gebouwd, ondersteund door 7 pilaren. 7 pilaren, dat wijst erop dat het huis perfect gebouwd is, het getal 7 is immers het getal van de perfectie. Het huis van Wijsheid is perfect, het is de perfecte plek om te zijn. Het aantal pilaren wijst ook op een groot huis, waar veel mensen ontvangen kunnen worden. Een huis waar velen naartoe kunnen om wijsheid te ontvangen.

Niet alleen is er een huis, maar dat huis is ook gevuld met een feestmaal. Alle woorden in vers 2 wijzen erop dat Wijsheid dit zelf voor haar gasten heeft klaargemaakt. Ze is bezig, gastvrij, zit nooit te niksen. Vrouwe Dwaasheid (vers 13-18) zit juist liever stil en doet niks voor mogelijke gasten.

Niet alleen is dat eten daar, vrouwe Wijsheid wil ook dat veel mensen komen eten (vers 3). Ze stuurt haar dienstmeisjes erop uit om mensen uit te nodigen. Ze zorgt dat iedereen weet

dat dit huis er is en dat er een feestmaal klaarstaat. In dit alles is Wijsheid een beeld van hoe God met ons omgaat.

God wil alleen het beste voor Zijn kinderen. Wanneer wij zelf een feestmaal geven voor een bijzondere gelegenheid, dan maken wij er ons ook niet vanaf met wat chipjes, soep uit een doos en een boterham? Nee, we zorgen ervoor dat we iets bijzonders, iets lekkers klaarmaken. Wanneer we daar zelf niet toe in staat zijn, dan halen we iets bij de traiteur, we versieren onze tafel met blijdschap omdat we onze gasten mogen ontvangen. We zorgen ervoor dat iedereen genoeg van alles heeft. Zo gaat het ook in ons verhaal van vandaag: de Heer bereid voor ons een maaltijd in Zijn huis, we krijgen alleen het allerbeste voorgeschoteld.

Zonder de woorden van Wijsheid, kunnen wij God niet eren. Wijsheid heeft slechts één doel: mensen leven geven. Wijsheid wil leven geven, aan hen die het keihard nodig hebben. Het is een cadeau dat aangeboden wordt. De onverstandige wordt door Wijsheid opgeroepen om naar haar toe te komen. Ze roept hen die zonder verstand zijn.

Een cadeau kan worden aangenomen of geweigerd. Wijsheid kan worden aangenomen of geweigerd. De onverstandige moet kiezen om wel of niet naar Wijsheid te luisteren en de eigen wegen achter te laten.

De positieve oproep van Wijsheid, is om naar haar toe te komen. Om te genieten van alles wat ze te bieden heeft, van de bereidde maaltijd.

Wijsheid roept de mens op om te luisteren naar de geestelijke lessen die zij geeft, die leven en inzicht geven. Dit gaat om dingen die alleen God kan geven. God wil de mens, elk mens, Zijn genade en Wijsheid geven. Waar Wijsheid genade van God is, is Dwaasheid het tegenovergestelde. Wijsheid zette een tafel klaar voor haar gasten, Dwaasheid doet het tegenovergestelde (vers 13-14). Wijsheid bracht leven voor wie bij haar naar binnen ging, Dwaasheid brengt de dood (vers 18). We hebben het feestmaal gezien dat Wijsheid maakte voor haar gasten. Vrouwe Dwaasheid daarentegen is onrustig, onverstandig en weet niks. Zij zal geen feestmaal maken, omdat ze niet weet hoe. Het enige dat zij doet is buiten zitten en naar voorbijgangers roepen. Haar levensstijl prikkelt zo en vereist geen hard werk, en geen investering om de onverstandigen aan te trekken. Haar uitnodiging is genoeg om de massa te verleiden naar haar spannende, maar fatale maaltijd. Dwaasheid nodigt uit tot verleiding en zonde. Die doen heel hard hun best om alle aandacht te krijgen. Alles wat zij te bieden heeft klinkt goed, ziet er goed uit, maar uiteindelijk is het minder dan het eeuwige effect van het feestmaal van Wijsheid.

De oproep van Dwaasheid gaat naar de onverstandigen, net als bij Wijsheid, maar heeft een ander doel. Dwaasheid wil dwaasheid vergroten, Wijsheid wil wijsheid geven.

Het verhaal van Mattheüs leert ons ook iets over wijsheid versus dwaasheid. Wij hebben in het leesjaar A een lange en mooie weg afgelegd met Mattheüs. Wij hebben Jezus vaak aan het woord gehoord.

Hoofdstuk 25 is een belangrijk hoofdstuk om het einde van het kerkelijk jaar af te sluiten. Het verkondigt namelijk de boodschap: 'Wees waakzaam en gedraag u verantwoordelijk. Weet dat de Heer komt.'

Het verhaal van vandaag gaat over tien bruidsmisjes wachtend op de bruidegom.

Het verhaal van tien bruidsmisjes, waaronder vijf die vooruitziend zijn en vijf onder hen zorgeloos, is meer dan een illustratie om de toehoorder bij te brengen om vooruitziend te zijn en voorzorgen te nemen. Stel niet uit tot morgen wat je vandaag kan doen. Gedraag je niet als iemand die afwacht en uitstelt. Neen, de parabel is geen fabeltje van de la Fontaine met een morele boodschap.

Het gaat om meer.

'Wees klaar wanneer de Heer komt.'

We zien hier het beeld van een huwelijksfeest. Uiteraard geeft dit aan het verhaal een tint van vreugde. Blij zijn er bij te mogen horen. De Heer is de bruidegom van zijn volk en hij nodigt ons uit op het feest. Jezus noemt zijn leerlingen de vrienden van de bruidegom. Hij kan elk ogenblik komen en we mogen dat moment niet missen. Want de deur gaat dicht. Wie niet klaar is, blijft buiten. De meisjes die geen olie hadden voor hun fakkels, geraken niet meer binnen. Zij beseffen te laat dat de bruidegom die op zich liet wachten, de Heer is. Ze spreken hem aan als Heer, maar krijgen te horen dat "niet iedereen die zegt: 'Heer, Heer' het koninkrijk zal binnengaan" (Mt. 7:21). Het gaat over de Mensenzoon, de rechter van de wereld. Hij spreekt het amen uit, het definitieve woord: "Ik verzeker jullie: ik ken jullie niet." De hoop op een vreugdevol huwelijksfeest eindigt voor de dwaze meisjes in een tragische scheiding. Deze zorgeloze meisjes hebben de ernst van de tijd niet erkend. De ernst van het leven houdt in dat we ons voorbereiden. Verstandig in de ogen van de Heer zijn zij die naar zijn woorden hebben geluisterd en ernaar hebben gehandeld. Zij hebben hun huis op een rots gebouwd. De onnadenkende mensen zijn zij die niet gehandeld hebben volgens de woorden van de Heer en zo hun huis op het zand hebben gebouwd, zoals we kunnen lezen in Mattheüs 7 verzen 24 tot 27. Wijs zijn zij die zich de Heer voor ogen houden en hun lamp aansteken aan zijn Licht.

De gelijkenis over de tien meisjes is geen verhaal van het alledaagse leven, maar een verhaal over het einde van de tijden wanneer de eerste dingen voorbij zijn gegaan. Het is een gelijkenis over het einde der tijden.

Wanneer op een goede nacht de bruidegom verschijnt en het grote bruiloftsfeest gaat beginnen, telt alleen wat je zelf aan olie in je lamp hebt zitten. Dat wil zeggen: of jij je zorgvuldig genoeg hebt voorbereid. Kijk je naar Hem uit, elk moment van de dag? Heb je genoeg geleefd in liefde en dienstbaarheid zoals Hijzelf deed? Ben je klaar voor Zijn komst? De Heer wacht ons op en nodigt ons uit. Mattheus wijst voortdurend op twee wegen, waaronder we de goede moeten kiezen en volgen. Het is de weg van het vertrouwen en de ernst, die Jezus ons heeft voorgeleefd. Hij is het licht, hij biedt ons de olie aan om onze fakkel brandend te houden.

God wil ons brengen van dood naar leven, van duisternis naar licht, van dwaasheid naar inzicht. De vraag is alleen of we Zijn aanbod aannemen, of we dingen op Zijn manier en naar Zijn voorbeeld willen doen.

Wijsheid is dus: het kennen van God en daar ook naar handelen. De Heer nodigt je uit om diep in je eigen hart te kijken. Jezelf durven af te vragen: waar leef ik voor? Wie of wat drijft mij? Als je de Heer toelaat in je hart en je gedachten, dan kun je inzicht ontvangen in het maken van keuzes in je leven. Grote of kleine keuzes. Laat je leiden door God. En als je er dan naar kunt handelen, dan ben je pas echt goed wijs!

Amen.

